

Feste Landskap Arkitektur Nordøst A/S
postboks 33, 2541 TOLGA
Uttalelsen er sendt til: sr@feste.no
Kopi til: postmottak@rade.kommune.no

Skiptvet, 24. februar 2025

Høringssvar – Privat detaljregulering for næringsområdene N1 OG N2, Åkerbergmosen, PlanID-3112, 202409

Naturvernforbundet er den største natur- og miljøvernorganisasjonen i Norge med over 40 000 medlemmer. Vi har økende medlemstall og engasjerer oss for bevaring av natur og arts mangfold. Det er mye verdifull natur i Østfold, men disse arealene er under hardt press som følge av nedbygging og fragmentering. Naturvernforbundet i Østfold engasjerer seg særlig for utbyggingssaker som truer naturverdier.

Det er godt kjent at myra er en av våre mest utsatte areal typer, samtidig som den også er verdifull som naturområde. Myra står for unike leveområder og samfunnsviktige økosystemtjenester, for eksempel flomdemping, karbonlagring, vannrensing og som vannlager i tørkeperioder. I 2023 kom Miljødirektoratet med en anbefaling til Klima- og miljødepartementet om å forby all nedbygging av myr. Nedbyggingen av myr innebærer omfattende masseutskifting ved at torvmassene graves opp og erstattes av ulike mineralske masser som har tilstrekkelig bæreevne i forhold til utbyggingsformålet. Denne typen omdisponering av myrarealer er irreversibel, og myrarealer som bygges ned er tapt og kan ikke restaureres tilbake til myrarealer igjen. Planforslaget som foreligger for Åkerbergmosen, hensyntar deler av den registrerte myra i området. Likevel foreslås det nedbygging av ca. 71 daa registrert som myr (se Fig. 1). Det vil antakelig innebære masseutskifting av rundt 80 000–100 000 m³ torv. Erfaring viser at slike masser vil finne sin vei til deponi, selv om det ikke er lovlig å deponere organisk materiale. Det eksisterende næringsarealet i området har allerede beslaglagt deler av myrarealet, og vi vil sterkt fraråde videre nedbygging av den gjenværende myra.

I 2012 ble Åkerbergmosen kartlagt av biolog Ola M. Wergeland Krog, og i [rapporten](#) skriver han følgende: «Åkerbergmosen var opprinnelig kommunens største myrområde, men er i dag kraftig redusert av tekniske inngrep. Likevel er to områder på myra fortsatt intakt og utgjør fortsatt de to største av kommunens gjenværende intakte myrer. Den ene av disse ligger innenfor planområdet og ble avgrenset som naturtypen Intakt lavlandsmyr i innlandet med et areal på 37 daa og vurdert som Svært viktig A til tross for at den ikke kommer over grensen for A-lokaliteter som er 50 daa. Vurderingen er basert på at naturtypen i utgjør bare 1,6 promille av kommunens totalareal. Dette er uvanlig lite og tilsier at gjenværende myrområder i kommunen i utgangspunktet bør ha høy verdi.»

Nordøst i planområdet er det registrert gammel furuskog med sentral økosystemfunksjon, høy lokalitetskvalitet og stor verdi. Vi oppfordrer sterkt til å la dette området stå urørt. Område N1 omfatter også to områder med nøkkelbiotoper/livsmiljøer (eldre løvskog og liggende dødved, se Fig. 3) samt eldre furuskog. Alternativ 2 i varslingsdokumentene lar en liten bit av den eldre, verdifulle furuskogen stå. Likevel tilsier tilgjengelig kartdata (se Fig. 2) at større deler

innenfor N1 kan være like verdifulle, men kan ha blitt oversett grunnet manglende registreringsarbeid.

I henhold til varslingsdokumentene er vurderingen av naturmangfold i planområdet utført på bakgrunn av eksisterende data og befaring i området i august 2022. Det forelå ingen tidligere registreringer av naturtyper i planområdet før dette i henhold til varslingsdokumentene. Til tross for at det er registrert både naturskog, nøkkelbiotop med eldre løvskog og gammel furuskog med sentral økosystemfunksjon, høy lokalitetskvalitet og stor verdi, er det ikke registrert én eneste verdifull art i området. En av årsakene til at denne typen natur skal registreres og ivaretas, er for å sikre leveområdene til sårbare arter. Fraværet av riktig gjennomførte artsregistreringer i området er dermed ganske opplagt. Her må ny kartlegging og artsregistrering i felt gjennomføres før en korrekt vurdering av naturmangfold og naturverdier kan gjøres i forbindelse med planarbeidet.

Naturvernforbundet i Østfold mener at ved store naturinngrep er en ny og fullstendig kartlegging i felt en selvfølge. Under utarbeidelse av konsekvensutredningen krever vi derfor bruk av riktig ekspertise og føtter på bakken for utredningstema naturmangfold. Til tross for eksisterende registreringer i området må verdiene i området kartlegges på nytt gjennom grundig feltarbeid på riktig årstid for å sikre at viktige verdier registreres og ivaretas.

I foreslått næringsområde N1 er det registrert hele seks kulturminner fra steinalderen (bosetning-aktivitetsområder). Vi ser at i alternativ 2 skal ett av disse områdene hensyntas. De fem andre områdene nevnes ikke i planforslaget og hensyntas ikke i noen av de to planforslagene som foreligger.

Samlet sett, og basert på den begrensede informasjonen som foreligger om natur- og kulturverdiene i området, fremstår både alternativ 1 og alternativ 2 som svært inngripende og baserer seg trolig på utilstrekkelig kartleggingsarbeid. Naturvernforbundet i Østfold etterlyser derfor et tredje alternativ som begrenser omfanget av næringsområdet på en måte som hensyntar de nevnte verdiene som allerede er registrert i området, samt eventuelle nyoppdagede verdier basert på en ny og bedre kartlegging av området.

I 2022 signerte Norge Naturavtalen som har som formål å stanse den globale naturkrisen, blant annet ved å oppnå en bærekraftig arealforvaltning. Som kjent er nedbygging av nye arealer en av de aller største truslene mot natur og naturmangfold i dag. Kommunene er selv ansvarlige for å forvalte sine arealer på en måte som er i tråd med Naturavtalen. I den sammenheng oppfordrer vi Råde kommune til å jobbe mot arealnøytralitet ved å unngå inngrep i natur som ikke allerede er å regne som grå arealer. Dette kan oppnås ved hjelp av god kartlegging av grå arealer og bedre utnyttelse av tilgjengelige næringstomter som allerede er nedbygd.

Oppsummering

- Råde kommune har svært lite gjenværende intakt lavlandsmyr – en svært viktig naturtype. Utbygging av gjenværende myr frarådes derfor på det sterkeste.
- Kartdata tilsier at større skogområder enn de som er registrert kan være svært verdifulle, særlig innenfor N1.
- Det er registrert nøkkelbiotop, områder med sentral økosystemfunksjon, høy lokalitetskvalitet og stor verdi i området, men ingen sårbare arter er registrert – et klart tegn på manglende registreringsarbeid.
- Verdiene i området må kartlegges på nytt gjennom grundig feltarbeid for å sikre at disse registreres og ivaretas.

Naturvernforbundet

Østfold

- Kun ett av seks kulturminner fra steinalderen (bosetning-aktivitetsområder) nevnes i planbeskrivelsen, og bare ett av disse hensyntas i kun det ene av alternativene.
- Både alternativ 1 og 2 fremstår som svært inngripende og baserer seg trolig på utilstrekkelig kartleggingsarbeid. NiØ etterlyser et tredje alternativ.
- Råde kommune bør jobbe mot arealnøytralitet via kartlegging og utnyttelse av allerede grå arealer.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Østfold

Kirkegaten 31B

1632 Fredrikstad

Martine Stave

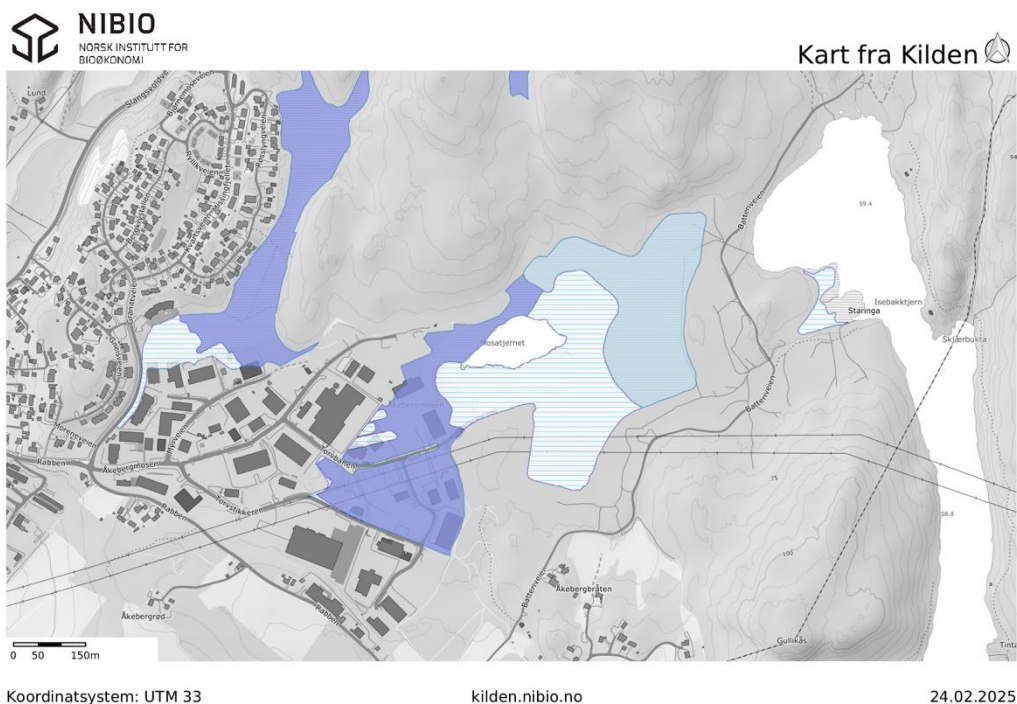
Fylkessekretær

Naturvernforbundet i Østfold

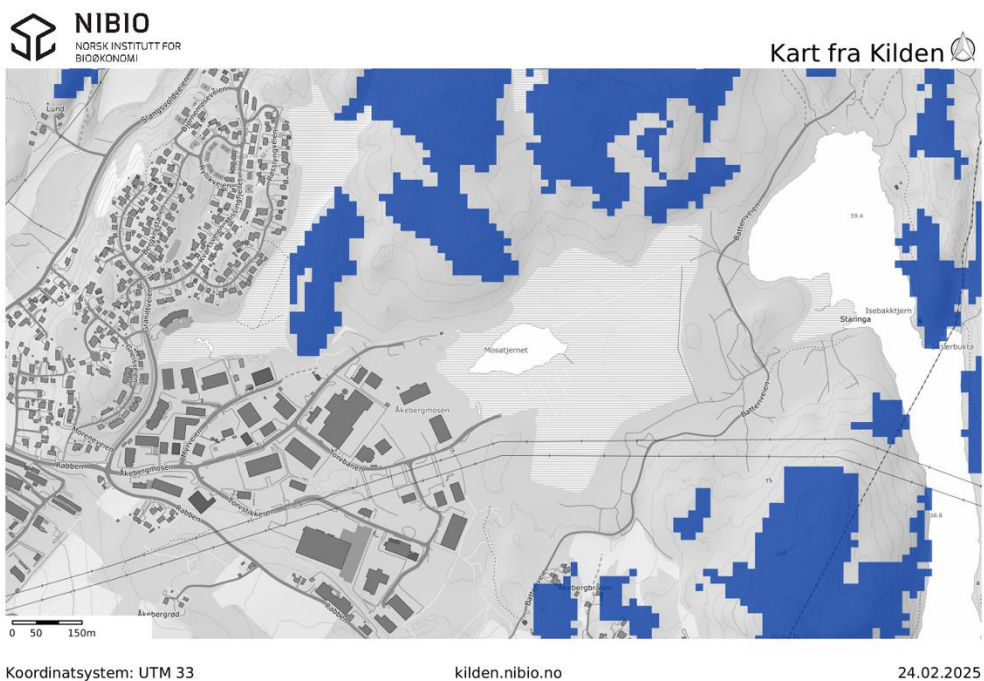
Naturvernforbundet i Østfold

Web: <https://naturvernforbundet.no/ostfold/> | E-post: post@naturostfold.no | Tlf: 970 67 685

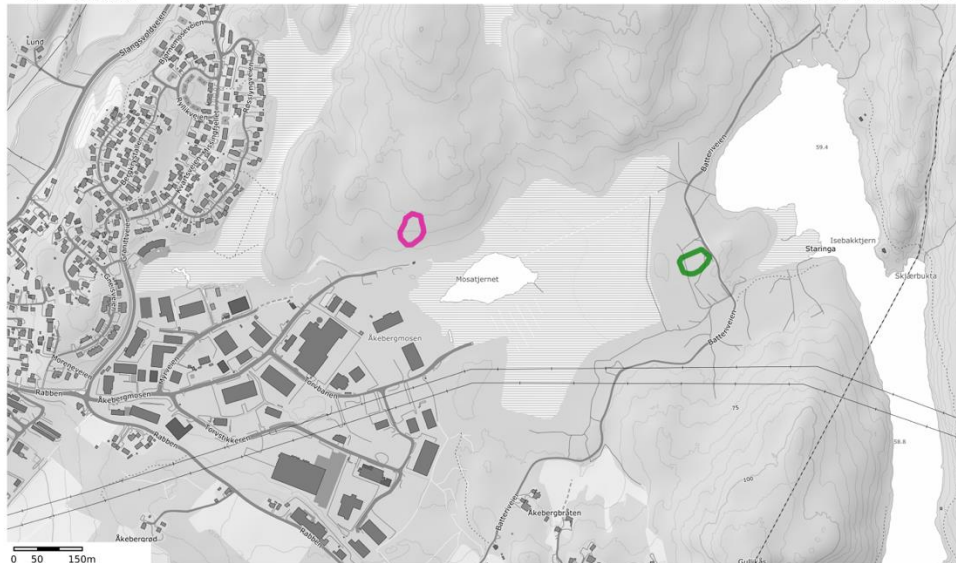
Vedlegg

Figur 1: Registrerte myrrealer i og rundt foreslått planområde.

Figur 2: Naturskog (skog eldre enn 1940) i foreslått planområde.

Koordinatsystem: UTM 33

kilden.nibio.no

24.02.2025

Figur 4: Registrerte nøkkelbiotoper/livsmiljøer i foreslått planområde.

Koordinatsystem: UTM 33

kilden.nibio.no

24.02.2025

Figur 4: Registrerte kulturminner i foreslått planområde: bosetning-aktivitetsområder fra steinalderen.

Naturvernforbundet

Østfold

Referanser

O. M. Wergeland Krog (2012). *ÅKEBERGMOSEN II, RÅDE – KARTLEGGING AV NATURTURTYPER OG BIOMANGFOLD.*

Lenke: wkn.no/Publikasjoner/WKN_Notat_2012_8.pdf